

گزارش دومین دوره طرح شاخص مدیران خرید (PMI) بخش تعاون - مهر ماه ۱۴۰۱

معاونت پشتیبانی و برنامه ریزی اتاق تعاون ایران

عدد شامخ مهر ماه ۱۴۰۱ : ۴۸,۰۹

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید):

از میان شاخص‌های گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شامخ (Purchasing Manager's Index) که در فارسی به اختصار "شامخ" نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. در ایران نیز از سال ۹۷ توسط اتاق بازرگانی ایران در بخش صنعت و در سال ۱۳۹۸ توسط اتاق تعاون ایران با بررسی وضعیت صنعت ساختمان و در شهریور ماه ۱۴۰۱ با بررسی رکود و رونق اقتصاد تعاونی، شامخ تعاون آغاز گردید.

این طرح بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود را ارائه می‌دهد، بنابراین در حال حاضر نتایج این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، جهت اتخاذ تصمیمات مهم اقتصادی مورد استفاده سیاست‌گذاری و برنامه ریزان کشور قرار می‌گیرد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهبود شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهبود شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است.

جامعه آماری این طرح شامل شرکت‌های موثر و فعال در حوزه ی کسب و کار بخش تعاون در تمامی رشته‌ها و گروه‌های تولیدی و خدماتی در گرایش‌های مختلف شامل: استخراج معدن، تولید صنعتی، ساختمان، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، حمل و نقل و انبارداری، فعالیت‌های خدماتی مربوط به تامین جا و غذا، اطلاعات و ارتباطات، فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فنی، فعالیت‌های اداری و خدمات پشتیبانی، آموزش، فعالیت‌های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی، هنر، سرگرمی و تفریحی می‌شود.

چکیده:

در محاسبه عدد شامخ بخش تعاون، با توجه به اینکه پنج پرسش نخست بالاترین تاثیر را در معیار سنجش کل دارا بوده (به ترتیب ۲۵٪، ۳۰٪، ۱۵٪، ۱۰٪ و ۲۰٪) بر اساس مطالعات صورت گرفته، رویکرد بکار رفته در محاسبه شاخص کل تعاون برخی از کشورها نیز موید این مطلب است؛ لذا عدد شامخ کل در هر مورد برابر با ترکیبی از وزن های بالا در نظر گرفته شده است. نتایج ذیل با نظرسنجی از مدیران عامل و یا نمایندگان آنها در شرکت های تعاونی فعال منتخب، در مهر ماه بدست آمده است.

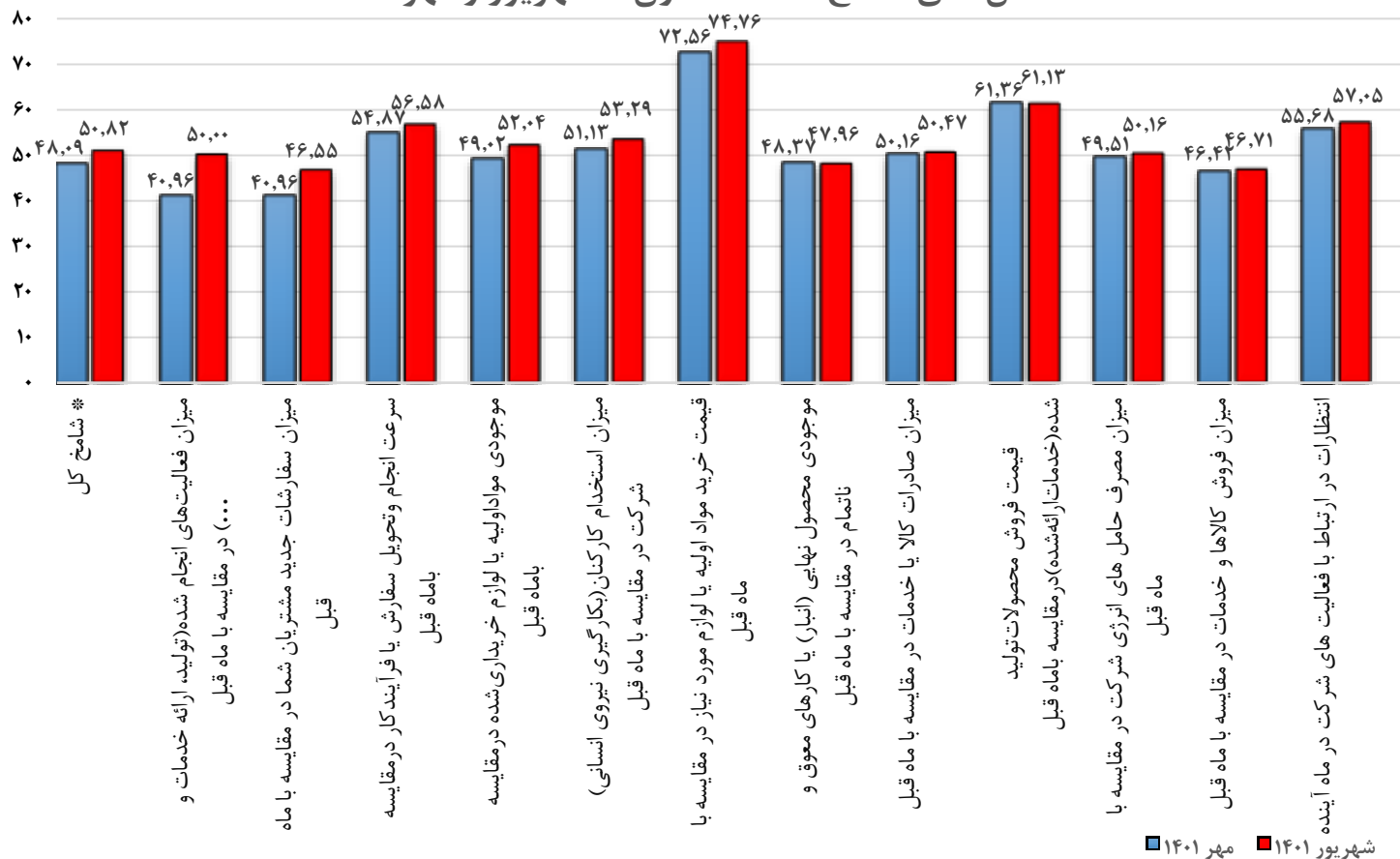
شاخص مدیران خرید اقتصاد تعاون:

- شاخص کل بخش تعاون در مهر ماه با رقم (۴۸،۰۹) در مقایسه با شهریور ماه (۵۰،۸۲) با کاهشی نسبی، نمایانگر وضعیت رکود برای اقتصاد تعاون است. (عدد شاخص کمتر از ۵۰ نشان دهنده رکود است).
- مولفه های " موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام " و " قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده " نسبت به ماه قبل افزایش نسبی داشته است.
- مولفه های " موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده "، " قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز "، " میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی "، " سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار "، " میزان سفارشات جدید مشتریان " و نسبت به ماه قبل کاهش قابل توجهی داشتند.

جدول ۱: مولفه های شامخ اقتصاد تعاون در شهریور و مهر ماه ۱۴۰۱

شاخص	شهریور ۱۴۰۱	مهر ۱۴۰۱
شامخ کل اقتصاد تعاون	۵۰،۸۲	۴۸،۰۹
میزان فعالیت های کسب و کار	۵۰	۴۴،۹۶
میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۶،۵۵	۴۴،۹۶
سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار	۵۶،۵۸	۵۴،۸۷
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۵۲،۰۳	۴۹،۰۲
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۳،۲۹	۵۱،۱۳
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز	۷۴،۷۶	۷۲،۵۶
موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام	۴۷،۹۶	۴۸،۳۷
میزان صادرات کالا یا خدمات	۵۰،۴۷	۵۰،۱۶
قیمت محصولات تولیدشده (خدمات ارائه شده)	۶۱،۱۲	۶۱،۳۶
مصرف حامل های انرژی	۵۰،۱۵	۴۹،۵۱
میزان فروش کالاها و خدمات	۴۶،۷۰	۴۶،۴۲
انتظارات در ارتباط با فعالیت های شرکت در ماه آینده	۵۷،۰۵	۵۵،۶۸

شاخص های شامخ اقتصاد تعاون - شهریور و مهر ۱۴۰۱

جدول ۲: عدد شامخ کل اقتصاد کشورهای منتخب در دو ماه گذشته

کشور	سپتامبر	اکتبر
استرالیا	۵۰.۹	۴۹.۸
اتحادیه اروپا	۴۸.۱	۴۷.۳
فرانسه	۵۱.۲	۵۰.۲
آلمان	۴۵.۷	۴۵.۱
ایتالیا	۴۷.۶	۴۵.۸
انگلستان	۴۹.۱	۴۸.۲

تحلیل شامخ بخش تعاون ایران در مهر ماه ۱۴۰۱:

با استناد به مجموع اظهارات فعالان ۳۰۸ شرکت تعاونی بزرگ در گروه های تولیدی و خدماتی نتایج زیر به ثبت رسید :

- ✓ طبق اطلاعات به دست آمده از نظر سنجی فعالین اقتصادی تعاون ؛ شامخ کل در مهر ماه با رقم (۴۸,۰۹) نسبت به شهریور ماه (۵۰,۸۲) با کاهشی نسبی همراه بود که نمایانگر وضعیت رکود برای اقتصاد تعاون است. (عدد شاخص کمتر ۵۰ نشان دهنده رکود است)
- ✓ مولفه های " موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام " و " قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده " نسبت به ماه قبل افزایش نسبی داشته است.
- ✓ مولفه های " موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده "، " قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز "، " میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی "، " سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار "، " میزان سفارشات جدید مشتریان " و نسبت به ماه قبل کاهش قابل توجهی داشتند.
- ✓ روند نزولی مولفه های " سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار "، " میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی "، " قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز " و " مصرف حامل های انرژی " که نتیجه ی کاهش مولفه ی " میزان سفارشات جدید مشتریان " بوده و نیز روند صعودی مولفه های " موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام " و " قیمت محصولات تولیدشده (خدمات ارائه شده) " نشان از ادامه دار بودن وضعیت نامناسب اقتصاد تعاون در ماه آینده دارد. همچنین با توجه به کاهش تقاضا، نوسانات بازار و بی ثباتی قیمت ها ، پیش بینی وضعیت کسب و کار در ماه های آتی، همچنان برای فعالان اقتصادی همچنان دشوار است.

❖ **اتاق تعاون ایران** برای نخستین بار در کشور از شهریور ماه ۱۴۰۱ نسبت به اجرای طرح شامخ تعاون اقدام نموده که نتیجه آن بصورت ماهانه توسط مدیریت آمار و برنامه ریزی اتاق تعاون ایران منتشر می شود . ضمناً باتوجه به اینکه این طرح برای دومین بار در کشور اجرا شده است با ادامه ی اجرای طرح ، جداول و نمودارهای این طرح در ماه های آینده تکمیل خواهد شد.

کاربران، ذینفعان و محققین محترم می توانند با مراجعه به پورتال تخصصی اتاق تعاون ایران به نشانی www.icccoop.ir به نسخه الکترونیکی این گزارش دست یابند. در ضمن می توانید نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خود را از طریق پست الکترونیک icc-statistics@icccoop.ir با ما در میان بگذارید.